

Toespraak

van de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, prof.dr. J.A. Bruijn

Herdenking Zijne Heiligheid Paus Franciscus (1936-2025)

datum 13 mei 2025

Wij hebben de goede gewoonte om staatshoofden die ons zijn ontvallen hier te herdenken. Voorafgaand aan deze middagvergadering herdenken wij Zijne Heiligheid Paus Franciscus.

Wij doen dat in aanwezigheid van de Chargé d' Affaires van de Heilige Stoel in Nederland, monseigneur Limchua. *Welcome, your excellency.*

Ook welkom aan de staatssecretaris van Participatie en Integratie die namens de regering aanwezig is bij deze herdenking.

Op maandag 21 april jl., Tweede Paasdag, overleed Paus Franciscus, op 88-jarige leeftijd. Hij werd als Jorge Mario Bergoglio op 17 december 1936 geboren in Argentinië.

Op 13 maart 2013 koos het conclaaf van kardinalen hem tot paus.

Naast religieus leider van de rooms-katholieke kerk en bisschop van Rome was hij als staatshoofd van Vaticaanstad een wereldleider.

Hij was een paus van eersten: de eerste Latijns-Amerikaanse paus, de eerste die de naam Franciscus koos en de eerste jezuïet die tot paus werd gekozen.

Was hij zelf op vele fronten de eerste, in zijn pontificaat koos hij voor het adagium van Jezus: vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten.

Dat deed hij door telkens opnieuw aandacht te geven aan de kwetsbaren, zoals daklozen, gevangenen en migranten.

Mensen die aan de rafelranden van de maatschappij leven.

Zijn eerste buitenlandse bezoek als paus bracht hij aan het Italiaanse eiland Lampedusa, waar bootvluchtelingen aankomen.

Ieder jaar bezocht hij in de week voorafgaand aan Pasen gevangenen en waste hij hun voeten.

Ook in de laatste week van zijn leven.

En in de zuilengalerij rondom het Sint Pietersplein kwamen douchecabines, toiletten, een kapper en een artsenpost voor de daklozen van Rome.

En ook binnen de muren van Vaticaanstad en de muren van de katholieke kerk opende hij deuren die eerder gesloten waren.

Zo stelde paus Franciscus het bestuur van de kerk open voor vrouwen en sprak hij openlijker dan zijn voorgangers over een plek voor leden van de LHBTIQ+-gemeenschap in de kerk.

Als staatshoofd was hij het gezicht van Vaticaanstad in de wereld.

In tegenstelling tot andere wereldleiders had hij geen wapens of sancties tot zijn beschikking.

Maar hij had wel de macht van de zachte hand.

Met woorden en compassie bereikte hij miljarden mensen.

Paus Franciscus hechtte grote waarde aan de betekenis van de Verenigde Naties.

Tijdens de Algemene Vergadering van de VN in 2015 noemde hij de organisatie 'het geëigende juridische en politieke antwoord (...) om grenzen en afstanden te overbruggen.'

In toespraken hekelde hij vaak de ongelijkheid in de wereld, vroeg hij aandacht voor conflicten tussen en binnen landen, en riep hij op tot een klimaatdoorbraak.

Paus Franciscus zette zich tot op het laatst onvermoeibaar in voor een betere wereld.

Wij herdenken hem vandaag dan ook met het grootste respect.

Moge hij rusten in vrede.